

ANTIGONA

TRAGEDIE

DE

SOFOCLES

(Urmare și sfârșit)

CHORUL

Dar iată pe prag și Ismena:
ea varsă amarnice lacrimi
de soră, pe frunte ea poartă
un nor sîngerînd,
Și sîngele-ı arde obraji

CREON

Și tu ca o năpîrcă mi te-ai strecurat
în casa mea, și-ascunsă, sîngele-mi sugeai,
și nu știam că două furii cresc la sîn,
ce vor să-mi surpe tronul Aıde, spune-ai fost
și tu ca să-l îngropi? ai fost, ori juri, că nu?

ISMENA

De se 'nvoește ea s'o zic, o zic — și eu
sînt vinovată și părtașă faptului.

ANTIGONA

Dreptatea nu vroește-aceasta nicidecum
nici tu n'ai vrut, nici eu n'am vrut să vii cu mine

ISMENA

Dar în necazul tău, nu mi-e rușine ca
să merg alături cu tine și să sufer

ANTIGONA

A cui e fapta, Hades, zeii toți o știu ,
eu urăsc prietenia 'n vorbe numai!

ISMENA

Nu crede sora mea, că nu sînt vrednică
să mor cu tine, onorînd pe frate-meu

ANTIGONA

Cu mine n'ai să mori, nici n'ai să-ți însușești
ce n'ai făcut , căci moartea mea-i de-ajuns!

ISMENA

Dar cum mai pot trăi eu fără tine?

ANTIGONA

Să-ți spună Creon ai de el atîta grijă!

ISMENA

De ce mai mă mîhnești, rîzînd de mine, în
zadar?

ANTIGONA

Și dacă rîd, mîhnită rîd de tine!

ISMENA

O sora mea, cu ce-aș putea să te slujesc acum ?

ANTIGONA

Ci scapă-te, nu-mi pare rău că poți scăpa!

ISMENA

Vai mie, cum să mă lipsesc de soarta ta ?

ANTIGONA

Voit-ai să trăești, eu am voit să mor!

ISMENA

Dar cel puțin eu n'am tăcut, și te-am oprit

ANTIGONA

În vorbă 'nțelepciunea ta, și-a mea în faptă.

ISMENA

Și totuși vina noastră-i de-o potrivă

ANTIGONA

Să nu te temi, ai să trăești, dar sufletu-mi
s'a dus de mult ca să slujască morților

CREON

Din fetele-astea, zic, că una s'a smintit
de-acum, cea-l-altă s'a smintit din naștere

ISMENA

O rege, chiar de-ai fi cu mintea 'ntreagă din
părinți, nenorocirea și-o sminteste

CREON

O ți-o smintești când vrei cu rău să faci rele!

ISMENA

Dar fără ea, la ce și cum să mai trăesc ?

CREON

Ci nu mai zice ea, ea nu mai e!

ISMENA

Ucizi logodnica lui Haemon, fiul tău ?

CREON

Pământ de semănat mai au și alții !

ISMENA

Așa de potriviiți, ca ei, nu vor mai fi

CREON

Dar pentru fiii mei, nu vreau așa neveste.

ISMENA

O scumpe Haemon, cum te necinstește tatăl tău !

CREON

Și m'asurzești într'adevăr și tu și nunta ta

ISMENA

Și-ai să lipsești pe fiul tău de-așa soție ?

CREON

Acestei nunte Hades îi va pune capăt

ISMENA

Și-ai hotărît—se vede—ca să moaiă

CREON

Și eu și tu o zici Voi sclavi, grăbiți-vă
duceți-le 'n lăuntru, de-azi încolo sînt femei
și nu pot fi lăsate libere Și-apoi
chiar cei viteji gîndesc la fugă 'n fața morții

CHORUL

(strofa I)

Fericiți s'nt acei, ce-au avut
o viață scutită de chinuri,
dar dacă vr'odată un zeu
sgudul casa ta mînios,
nenorociri ne'nterupte s'avîntă
pe urma urmașilor tăi,
precum talazul mării, cînd
de aripa vîntului tracic e'mpîns,
turbat pătrunde-adînc virtej
și scormone negrul nisip din afund,
și-l scoate afară și
isbește cu el
în malurile ce răsună gemînd!

(antistrofa 1)

Văd destinul cel vechiu Labdacid,
căzînd pe urmașii din urmă
sdrobiți de el de demult
n'au putut mîntui neamul lor,
îi uimărește vr'un zeu să-și sdiobească
și nici o scăpare nu văd!
Lumina cuprinsese-acum
văstarul din urmă din trunchiul Labdacid,
dar vai, o 'ntunecă pe loc

un fum sîngeros de la zeii de jos
o 'ntunecă 'ndată
cuvîntul nebun
și furia răsbunătoare din suflet! —

(strofa II)

Ce 'ndrăsneală de om a putut
o Zeus, să-ți înfrunte puterea,
pe care nici somnul ne'nvins
n'o învinge, nici anii, ce trec
neobosiți, nu o 'nving! Căci pe veacuri
tu calci în picioare, o Zeus
Și domn, domnești nestăpînit
pe marea lumină ce ride 'n Olimp.
Pe azi, pe mâini, în viitor
o lege o lege va fi de folos
în viața de om
nimic nu cîrmește
prea mult la o parte din calea de chin

(antistrofa II)

Căci speranța cu pas sburător
suijde la mulți, dar la mulți
ea arde aripa dorinței,
ea încîntă pe-acela ce stă
orb să-l înghită pămîntul! — O vorbă
adîncă odată s'a zis
celui pe care zeii-l duc
spre cîmă, îi pare, că iăul e bun,
și-o clipă doar e fericit!
Dar iată vlăstarul din uimă al tău
nu vine el oare
mîhnit în adînc
de soarta logodnicei sale-Antigona?

CREON

Acum vom ști mai mult decît profetii chiar
Copilul meu, sosești aci înfuriat

pe tatăl tău, că-ți osîndi logodnica,
ori tu-l iubești, chiar dacă faptele-i nu-ți plac ?

HAEMON

Eu tată, sînt al tău, și după gîndul tău
e drept să merg, și-aș vrea să mă 'nsoțesc
condus de mîntea ta cea dreaptă, numai

CREON

Copilul meu, e bine să gîndești așa ,
voința ta sub scutul părintesc s'o ții
De-aceia oameni doresc în casa lor
să dobîndească fi ascultători · ei sînt
datori să 'nfrunte pe vrăjmași, iar pe amici
să-ı onoreze ca și tatăl lor Căci de-ar
avea un tată fi nemernici, viața lui
ar fi un chin, batjocura vrăjmașilor —
Femea cu iubirea ei, copilul meu,
să nu-ți întunece gîndirea, căci, luînd
în patul tău femea rea, tu vei simți
în mîngîierea ei fiorul rece căci
ce rană poate fi mai dureroasă, ca
un rău prieten ? Deci, desprețuește-acum
pe-acea nebună, ca pe o netrebnică !
Ca pe-o vrăjmașă isgonește-o ducă-se
la Hades, și c'un mort mărită-se ! Din tot
orașul numai ea-mi călcă poruncile,
și nu voesc să fiu ținut de mincinos,
și-am s'o ucid Ci strige cît o vrea pe Zeus
ce are 'n pază îmmulțirea neamului,
căci dacă cresc în neamul meu nelegiuți,
cu-atît mai mult vor fi streini Cei ce sînt
în casă buni părinți, sînt buni conducători
și 'n Stat ; aceia pot să poruncească, să
conducă, și la timp să fie buni supuși,
în focul luptei vor rămîne neclintiți
la locul lor, căci ei vor fi tovarăși drepti
Dar cine calcă, siluește legile

și se gîndește-a se impune domnilor
 nu va simți în veci iubirea mea
 Pe-acel pe care 'n tron l-a pus cetatea, ești
 dator ca să-l ascuți și 'n lucrurile mici
 și 'n cele mari și 'n lucrurile ce nu-ți plac!
 Nimic nu e mai rău ca Anarchia ea
 dărîmă State, lasă casele pustii, tot ea
 sfăramă rîndurile oștilor, pe cînd
 supunerea e paza cetățenilor
 Așa se cade s'apărăm așezămintele
 și 'n veci femeilor să nu ne dăm învinși
 mai bine e să cazî șdrobit de un bărbat,
 decît să zici că ești mai slab ca o femeie

CHORUL

De nu ne'nșală vîrstă, pare că vorbești
 cu multă 'nțelepciune ce vorbești

HAEMON

Eu, tată, știu că zeii-au pus în noi ce-va
 înalt și mai preșus de toate cîte sînt.
 e mintea Dar nu pot și nici n'aș vrea să spun,
 că n'ai vorbit destul de drept cît ai vorbit,
 și totuși alții ar putea gîndi alt-fel.
 Eu sînt dator, căci sînt al tău, să cercetez
 s'aud ce spun asupra ta, să văd ce fac,
 de ce te'nvinuesc, căci ochiul tău e de
 temut și omul din popor n'ar îndrăsnî
 să-ți spună vorbe, care nu ți-ar fi pe plac
 Dar eu, în taină, pot afla mai multe decî
 aud, că pentru-acea fecioară plînge-acum
 orașul tot, și toți șoptesc, că ea cea mai
 nenorocită din femei, făcînd cea mai
 mareață faptă, va muri îngrozitor,
 ea care n'a lăsat pe frate-său, căzut
 în luptă, ne'ngropat și pradă cînilor
 lîhniți și pasărilor cerului Cum Ț nu
 era ea vrednică de-a fi cinstită și

de-a fi cu aur răsplătită? — Iată ce
 se furișază 'n voibe-ascunse prin oraș!
 Și totuși tată, pentru mine nu-i mai scump
 odor, decît deplina fericirea ta
 ce semn mai viu de glorie pentru copii
 de nu un tată fericit? și caie semn
 pentru părinți, de nu norocul fiilor?
 Nu crede tată dar, că numai ce-ai zis tu,
 e bine zis. Căci cei cred că numai ei
 au minți și numai ei au graiu și suflet, toți
 au fost găsiți la cercetare că sînt seci
 Și nu-i de loc rușine, dacă un bărbat
 chiar înțelept, învață de la alții și
 nu stă 'mpietrit în gîndul său. Au n'ai văzut,
 cînd apele se umflă de căderea ploilor,
 cum o răchită mlădioasă de pe mal
 nu-i ruptă de puterea valului, pe cînd
 copacul țeapăn este scos din rădăcină?
 Și marinarul ce-și întinde pînzele,
 desprețuind furtuna, va pluti curînd
 curînd, pe scînduri scoase din încheeturi
 Deci lasă-ți furia și schimbă-ți cugetul,
 căci cred, eu cel mai tînăr, de-oi avea
 și eu un pic de minte, cred, că nimenea
 nu-i mai presus ca omul, ce-are 'n mîntea lui
 luminele științei, dacă nu le ai,
 e bine-atunci să ieși și sfatul altora

CHORUL

Stăpîne-ascultă-l, de ți-a spus ce-va 'nțelept,
 iar tu pe el, căci bine ziceți amîndoi

CREON

Noi ceștia, de vîsta mea, o să'nvățăm
 acum de la acei de vîrsta ta?!

HAEMON

Ce nu e drept, deloc Dar dacă sint așa
de tînăr, nu căta la vîrstă, ci la fapte

CREON

E-o faptă bună să slăvești pe nesupuși ?

HAEMON

N'am zis pe cei nelegiuți să onorezi

CREON

Și de-astă boală ea deloc n'a suferit!

HAEMON

Nu zice tot așa popoul Tebei, tată!

CREON

Că par'ca gloata o să-mi spue ce-am să fac!

HAEMON

Bărbat ce ești, vorbești cuvinte de copil

CREON

Dar cine 'n Statul meu domnește, de nu eu ?

HAEMON

Nu-i stat acela ce e-al unui singur om

CREON

Dar statul, ce, nu-i al cîrmuitorului ?

HAEMON

Ce bine-ai cîrmui un stat pustiu atunci ?

CREON

Cum văd, el apără femeea-aceea!

HAEMON

De-ai fi femeea tu, căci eu pe tine te-apăr!

CREON

Mișelule, 'nvinovățești pe tatăl tău ?

HAEMON

Căci nu te văd făcînd greșeli în fapte drepte!

CREON

Dar ce-1 nedrept să-mi apăr drepturile ?

HAEMON

'O da, cînd sfărmi orîndueala zeilor!

CREON

Mirșavă fire, stăpînită de femei!

HAEMON

N'ai să mă vezi robit de patimi josnice

CREON

Dar toate vorbele ce spui sînt pentru *ea*

HAEMON

Și pentru noi și pentru zeii cei de jos

CREON

Dar cît trăește, n'ai să te'nsoțești cu ea

HAEMON

Ea deci muri-va, dar va mai muri și-alt-cine-va

CREON

Și-ai îndrăsneala încă s'ameninți?

HAEMON

Ba nu, — vorbesc în contra unor vorbe seci

CREON

În plînset ai s'ajungi să predici, o nebune!

HAEMON

De n'ai fi tatăl meu, aș zice că-aiurezi

CREON

Rob al muerii, mă scîrbești cu vorba ta!

HAEMON

Vrei numai să vorbești și să n'auzi nimic?

CREON

Adevărat?! Ei bine pe Olimp îți spun,
că n'ai să poți batjocori cu vorba ta
mai mult! Acı s'aduceți pe netrebnică,
să moară 'ndată-acı sub ochii lui!

HAEMON

Nu crede-aceasta niciodată, nu, nici ea
nu va muri în fața mea, nici tu nu vei

vedea, că ochii mei o vor privi muiind
ca să turbați de bucurie tu și amicii tăi

CHORUL

Stăpîne, fiul tău s'a dus înfuriat
și-i de temut un suflet plin de-atît necaz

CREON

Ci născocoască și mai mult decît un om,
nu va scăpa de moarte pe niciuna

CHORUL

Cum văd, tu vrei să le ucizi pe amîndouă ?

CREON

Pe cea nevinovată, nu vorbești cu minte

CHORUL

Și cum ai să ucizi pe ceea-l-altă ?

CREON

Pe drumuri părăsîte o voi duce, voi
îchide-o într'o peșteră, și hrană îi
voi da atîta numai cît e datina,
să pot scăpa cetatea de păcat. Apoi
acolo ea ori va putea să 'nduplece
pe Hades, singurul pe care dintre zei
ea-l prea mărește, să-î lungească viața, ori
afla-va că 'n zadar cinsti pe Hades

C H O R U L

(strofa I)

Amor, în luptă ne 'nvins,
Amor, tu, care sfărami
palate de aur,

tu, care 'nnoptezi pe obraji
 trandafirii de fecioară,
 piciorul tău rătăcește
 și peste 'ntinsele mări
 și 'n scunda colibă
 De-a ta putere nu scapă
 nici zeii din ceruri,
 nu scapă nici muritorii
 iar cine la sinu-i te-a strîns
 e nebun

(antistrofa I)

Tu mpingi și cugetul diept
 să facă răul în loc,
 și tot tu stîrniți-ai
 și cearta de sînge de-acum
 Iar raza plină de farmec
 din ochii blînzi de fecioară
 învinge ea dintr'un 'ntîi
 domni peste lume
 Cu neputința de 'nvins,
 te joci, Afrodita! —
 Dar iată că însu-mi înfrînt-ăm
 porunca să-mi sece nu poate
 isvorul de lacrimi, văzînd
 că pleacă spre patul de veci
 Antigona!

ANTIGONA

(strofa II)

O, cetățeni din țara mea străbună,
 o frații mei priviți-mă
 am apucat pe drumul cel din urmă,
 și-acuma văd și cel din urmă soare
 Adormitorul Hades azi mă duce
 spre vadul Acheronului, pustiu,
 -și nici nu sînt mireasă astăzi
 nici imn de nuntă nu răsună,
 dar sînt lui Acheion mireasă

CHORUL

Vestită 'n lume, glorioasă,
 fecioară, pleci acum la morți,
 și nici nu te-a isbit vre-o boală,
 nici pradă săbii n'ai fost,
 ci slobodă și 'n viață încă,
 unica printre muritori,
 te duci copilă către Hades

ANTIGONA

(antistrofa II)

Copila lui Tantalos, nefericita,
 pe piscul Sipylos se stinse ·
 vlăstarul de piatră, hain o cuprinse
 ca edera și-o 'nnăbuși
 Acum înnegrită de ploi,
 zăpezile n'o părăsesc
 din pleoapele-i pline de lacrimi
 și-roae pe sinu-i se scurg
 Tot ast-fel pe mine mă stinge ursita!

CHORUL

Zeița era din viță de zei —
 din viță de oameni noi, muritorii,
 și-i cinste măreață când ai
 ursită ca și semi-zeii

ANTIGONA

(strofa III)

Tristă batjocură!
 Pe zeii părinților noștri —
 să fi murit și să rîdeți de mine
 de ce vă rîdeți de-aceea ce încă
 trăește?
 O țara mea, și voi, noroc
 al țării mele, cetățeni,

și voi, isvoare ale Dircei,
 și tu, cu carăle-ți frumoase,
 duminică sfântă-a Tebei,
 pe voi vă iau de martori astăzi,
 cum, părăsită de prieteni,
 sînt neplînsă,
 și cum și care legi mă leagă
 și 'n temnița de veci mă duc! —
 De-acum, nefericită, vai,
 nu voi trăi nici cu cei vii nici cu cei morți!

CHORUL

Cu 'ndrăzneală ne 'ntrecută ai suit
 a Dreptății 'naltă culme — și-ai căzut
 Tu, vina părinților tăi ispășești,
 o copilă!

ANTIGONA

(antistrofa III)

Vai, ai atins dureroasa-mi poveste,
 soarta ce-a fost de trei ori împlinită,
 a părinților mei,
 Labdacului iluștri!
 O părintești nenorociri ale nunții,
 îmbrățișări nelegiuite de mamă,
 din voi am fost născută eu, nefericita!
 La voi, mă mut, spre voi se 'ndreaptă pașii mei,
 blestemată,
 și fără să fi fost mireasă
 O frate dulce, ce-ai avut
 o nuntă plină de fior,
 murind,
 tu mă chemi și pe mine!

CHORUL

Cinstind pe morți, ai fost cucernică,
 dar nu se cade să desprețuești

puterea celui ce domnește
pe tine semeția te-a ucis

ANTIGONA

(epoda)

Și fără să fi fost mireasă,
neplînsă de prieteni, tristă,
mă duc pe drumul cel din urmă
Și nu mai pot vedea de-acum
sublimul ochiu al soarelui,
și nimeni din amicii mei
nu plînge soarta mea amară

CREON

Nu știu, că dacă plînsul și cîntările
ar folosi 'nainte morții, nimenea
nu mi-ar tăcea? Luați-o repede de-aci,
și'n peșteră închideți-o, lăsați-o-apoi
acolo, spre a muri ori spre-a trăi
în ast-fel de palate pămîntene Noi
n'avem pe suflet pentru ea nici un păcat
și legătura ei cu cei de sus e ruptă 'n veci

ANTIGONA

O pat de nuntă, o mormînt, locaș de sub
pămînt, pe care 'n veci îl voi păzi, prin voi
eu merg la scumpii mei în rîndul morților
Eu viu la voi cea mai din urmă și cea mai
nenorocită, înainte de-a muri
Eu merg acolo și-mi clădesc speranțe dulci
lui tată-meu, și ție, mama mea eu voi
plăcea, și mai cu seamă ție, fiate scump! —
Căci voi murind nenorociți, eu v'am cinstit
spălînd cu mîna-mi trupul vostru și-am turnat
prinos de vin peste mormînt, și-acum venind
să 'nmormîntez și trupul tău nefericit,
o frate scump, tu vezi răsplata ce-am avut

Dar v'am cinstit spre mulțumirea celor buni
 Acum, de mină dusă, părăsesc pe veci
 lumina și dulceața nunții n'am știut
 și nici iubirea sfântă-a mumei de copiii
 Ce lege-a zeilor călcat-am eu de plec
 acum lipsită de amici, și mă cobor
 de vie sub pământ, în rîndul morților ?
 și pentru ce să mai înnalț privirile
 spre zei ? pe care din amicii mei să chem ?
 spre cine să mă 'ndrept, cînd pentru fapta mea
 cucernică, am fost numită făr' de lege ?
 Iar dac'acestea sînt plăcute zeilor
 voi suferi și voi erta, căci am greșit,
 dar dac' acestia-s' zeii greșiți nu
 le dea mai mult decît îmi dă mînia lor

CHORUL

Aceeași furtună grozavă
 se sbate în sufletul ei

CREON

Atîta zăbavă va stoarce
 și roae de lacrimi și celor de pază

ANTIGONA

Vai, în cuvîntul tău răsună
 osînda vieții mele

CREON

Și nu te-aș îndemna să cizezi,
 că n'are să se 'ntimple-așa

ANTIGONA

O țara mea, pământ al Tebei,
 și, tu, oiaș din sînul ei,
 o zeii mei,
 de acum mă duc, mă duc departe

Priviți, fruntași viteji ai Tebei
 în prada căror oameni cade
 regina voastră cea din urmă
 ea moare jertfa datorii,
 regina voastră cea din urmă!

CHORUL

(strofa I)

Fu silită în vremuri străvechi și Danae
 să părăsească lumina,
 și'n locaș ținut în aramă să stee,
 iar acolo ea fuse 'ncueată 'n moimînt —
 Și totuși copilă, copilă,
 ea era dintr'o viță străveche
 iar în sîn încălzea de la Zeus
 semințele plou de aur
 Căci grozavă e-a soartei putere
 nici vremea, nici Ares, nici zidul cetății,
 nici negrele năvi de valuri bătute
 n'or putea să scape de ea

(antistrofa I)

Fu legat și sburdalnicul fiu al lui Dryas
 rege-al Edoșilor,
 căci Dionysos, pentru ocările lui,
 îl închise într'o temniță strîmtă de piatră.
 Așa din mînie se naște
 răsbunarea grozavă și cruntă,
 El atunci cunoscă, că isbise
 cu vorbe semețe p'un zeu
 el femeile înfuriate
 de focul divin turburase, voise
 să stingă bachicul foc și s'așîțe
 iubitoarele muse de flaut

(strofa II)

Nu departe de smîrcul Cyanic al celor
 două cuprinsuri de mare,

se găsește și tărmlu Bosforului verde,
 se găsește și-un tracic oraș Salmidesos
 Acolo'n iubitul locaș
 el, puternicul Ares, văzut-a
 blestemata, teribilă rană
 a celor doi fi ai lui Fineus
 O sălbatică mamă-i orbise
 cu vîrf de săgeți ascuțite, cu mîna
 stropită de sînge în ochi le înfipse,
 ah, în ochi ce strigau răsbunare!

(antistrofa II)

Pierînd, nefericiții plîngeau cu amar
 jalnica soartă cumplită
 ce le-a dat să se nască din cruda lor mumă
 Erehtizi străvechi o născuseră totuși .
 ea tată avu pe Boreu,
 ea, copilă de zeu, fu crescută
 prin furtuni pămîntești, ea crescu
 departe în peșteri stîncoase,
 și pe ghiața lucioasă fugea
 mai rute ca iuții gonaci și totuși
 și-asupra-i se năpustiră, copilă,
 nemiloasele Moire străvechi!

TIRESIAS

Fruntași ai Tebei, noi pe-acelaș drum venim,
 dar pentru doi doar unul vede, căci sînt orb,
 și orbii totdeauna merg călăuziți

CREON

Ei, ce mai știu, bătrîne Tiresias ?

TIRESIAS

Să spun, iar tu profetului supune-te.

CREON

Eu niciodată n'am eșit din vorba ta

TIRESIAS

De-aceea ai domnit cu pace'n Statul tău

CREON

Mărturisesc, de multe ori mi-ai folosit

TIRESIAS

Aminte la ce-ți spun tu mergi acu'ma iar
pe-al soartei ascuțiș de sabie

CREON

Dar ce e ? mă cutremură cuvîntul tău!

TIRESIAS

Veî ști, ascultă numai semnele ședeam
în vechiul scaun de augur, în mijlocul
bătăii păsăretului. În jurul meu
deodată auzii un șgomot curios,
un cîrîit necunoscut de prevestiri
îngrozitoare,—și-ascultînd, eu pricepui
că se sbăteau, se sfășiau în unghii, căci
al aripilor șgomot limpede venea
Infricoșat mersei îndată la altar
să 'ncerc și flacările focului nimic,
văpae nu eșea de loc din victimă,
grăsimea pulpelor topită se scurgea 'n
cenușă jos și sferiea 'necată 'n fum,
se 'mprăștia 'n jeratic fierea, oasele
cădeau scăpate din grăsimea strînsă scrum.
Așa mi-a spus acest copil, căci el
mi-e mie călăuz, cum eu sînt altora
Din voea ta tînjește statul tău, căci azi
altarele sînt toate pline de bucăți

din cărnurile-aduse și de vulturii și
 de cîini, din trupul părăsit al fiului
 nefericit al lui Ōedip Iar zeii nu
 mai vor s'asculte rugăciunea ce 'nnălțăm,
 nu mai primesc nici flacările jertfelor,
 nici pasările semne bune nu mai dau,
 căci au mîncat din trup și sînge putrezit
 Gîndește-te dar fiule, căci a greși
 e o 'nsușire-a tuturor, dar cînd, greșind,
 îți recunoști greșala și-o îndreptezi, nu ești
 atunci nici fără minte, nici nefericit
 Căci îndărătnicia e cu adevărat
 nemernicie Deci, fă voea mortului,
 în cel care-a perit nu mai lovi, căci ce
 puteri îți trebuie să mai omori p'un mort ?
 Acestea le zisei spre fericirea ta,
 căci e plăcut să spui ce-va folositor

CREON

Bătrîne și voi toți, ca niște săgetași
 ați îndreptat în contra mea săgețile !
 Și voi cu prevestirile mă turburați,
 și toți ai casei mele știu de mult că m'au
 vîndut și revîndut ca și pe-o marfă Deci
 puneți-vă și strîngeți cît vroți, luați
 și aurul din Sardes și comorile
 din India, dar voi nu-l veți înmormînta,
 chiar dacă vulturii cerești ar vrea să-l ia
 să-l ducă la picioarele tronului lui Zeus
 Și nu mă tem, și nu dau voe nicidecum
 să-l îngropati, căci știu că oamenii n'au fost
 în stare niciodată-a pîngări pe zeii !
 Iai tu, bătrîn profet, să știu, că chiar acei
 ce sînt mai iscusiți în multe lucruri, cad
 nerușinat, cînd pentru aur, spun minciuni

TIRESIAS

Vai,
 Dar știe cine-va, și'nchipue

CREON

Ce lucru ? ce mai vrei să spui, că toți avem ?

TIRESIAS

că cea mai mare bogăție-i chibzuința ?

CREON

Și nebunia cred e cel mai mare rău

TIRESIAS

Și totuși astăzi de-astă boală ești isbit !

CREON

Nu vreau să ocărăsc, la rîndu-mi, p'un profet

TIRESIAS

Și totuși zici că eu am spus minciuni

CREON

Am zis, căci voi profeții vă 'nchinați la bani.

TIRESIAS

Și vouă, regilor, vă plac ciștiguri rușinoase

CREON

Ce, uîți că spui acestea unui rege ?

TIRESIAS

Ba știu, dar tu prin mine-ai mîntuit cetatea.

CREON

Ești iscusit, dar fapte rele știu să faci

TIRESIAS

Mă faci să spun ce zace-ascuns în mintea mea!

CREON

Ci spune-odată! dar să nu vorbești pe bani!

TIRESIAS

Și de vorbesc, eu în folosul tău vorbesc

CREON

Dar în zadar tu cați să-mi turburi mințile

TIRENAS

Să știu atunci la rîndul tău, că soarele
nu va străbate drumul său de multe ori,
și ceasul va veni să pierzi pe cine-va
născut din ale tale mădulare, ca
răsplată pentru morțile ce le-ai
făcut, căci tu de-acum trimis-ai sub pămînt
un suflet viu, și-acuma ții aci pe-un mort
lipsit de 'ngropăciune și de cinste și
de zeu cei de jos Sînt fapte ce nici tu,
nici zeii cei de sus, nici ei, n'au dreptul să
le săvîrșească, iară tu le-ai săvîrșit
Și furile iadului și zeilor,
ce 'ntii rănesc și-apoi sfîrșesc prin a sdrobi,
de-aceea-ți pun acuma curse, ca 'n curînd
să cazii în chiar aceleași rele ce-ai făcut
Și ia aminte de vorbesc acum pe bani
în casa ta vor răsuna curînd, curînd
grozave plînsese de oameni și femei,
curînd apoi popoarele dușmane se
vor ridica în contra ta cu armele,
din toate părțile pe unde fiare-ori cîmii
ori sburătoare au adus sfășieturi
din trupul mort și-au pingărit cetățile

Acestea sînt săgețile pe care, mîniat,
 ți le străpung ca și-un arcaș în inimă,
 și nu te vei putea feri de-arsura lor
 Iar tu, copile, du-mă către casă-acum,
 iar el rămie și descarce-și furia
 pe alții mai puțin bătrîni, învețe-se
 să aibă limba mult mai blîndă, și mai bun
 de cît îl are-acuma, cugetul

CHORUL

Bătrînul, doamne, a plecat profetisînd
 îngrozitoare lucruri, și de cînd purtăm
 în loc de barbe negre, barbe albe, știm,
 că niciodată el nu s'a înșelat

CREON

O știu și eu, și sufletul mi-e turburat
 e foarte greu să-ți calci voința, iar de nu,
 ești poate și mai greu lovit de soartă

CHORUL

O Creon, fiu acum cu cumpănă!

CREON

Ce trebuie să fac? ci spune! mă supun

CHORUL

Ci mergi și scoate fata 'ntii din temnița
 de piatră, fă mormînt apoi și fratelui!

CREON

Să fac așa!? Și-î bine crezi să mi calc voința?

CHORUL

Și cît de grab, stăpîne, căci pedepsele
 cerești sosesc ca fulgerile și trăsnesc

CREON

Imi vine-așa de greu să-mi calc pe inimă,
și totuși cu necesitatea luptii zadarnic

CHORUL

Ci mergi și singur fă și nu te 'ncrede 'ntr'alții!

CREON

Voi merge 'ndată Sclavilor plecați, și cei
ce sînt și cei ce nu-s aci, piecați pe loc
luînd cu voi topoare 'n mîini și mi-alergați
la locul lesne de găsit Iar eu,
deoarece cu gîndul am ajuns aci, precum
eu singur am închis-o, singur eu acum
voi libera-o, căci mă tem, că lucrul cel
mai bun e să trăești sub legile străvechi

CHORUL

(strofa I)

O purtător de multe nume
tu, fală-a nimfei Cadmeene,
și viță din Zeus tunătorul,
tu, care 'n pază ai vestita
Italie, tu ce domnești
pe golfuri din mările noastre,
eleusnicei Dea 'nchinată,
Bachus, tu care trăești în al Tebei
oraș de bachante iubit,
pe țărni udați de Ismenos
cu apele limpezi, pe țarna
cea semănată cu dinți de dragon,

(antistrofa I)

Pe piscul 'ngemănat, văpaea
din jertfe ție și se 'nnalță,
acolo corychice nimfe

se plimbă 'n codri la isvorul
 cel vechiu și dulce al Castalin
 Iar culmile muntilor Nysa
 acoperite cu ederă, dealul
 verde cu multele-ı viu, te petrec cu
 privirile cînd te cobori
 spre Teba și stai la rîspîntu,
 pe cînd împrejuru-ți răsună
 cîntece ție și vorbele sfinte

(strofa II)

Ca și pe muma ta trăsniță,
 pe ea tu o cinstești mai mult
 din toate cetățile lumii
 Și-acuma cînd întreg poporul
 de-un biciu ceresc e amenințat,
 O Bachus, te-apropie, vino,
 o vin curățește-ți poporul
 cu sfîntu-ți picior, te zorește
 pe piscul Panasului sfînt
 ori peste strîmtoarea ce geme!

(antistrofa II)

Tu ce conduci și sfînta horă
 a stelelor scînteetoare
 și sgomotul tainic de noapte,
 copile, tu, vlăstar din Zeus,
 apari cu 'nsotitoarele-ți
 Tiadele naxice, care
 cu jocuri de noapte, nebune
 te sărbătorești, o Iachus,
 tu domn și stăpîn peste ele!

UN SCLAV

Vecini palatului lui Cadmus și-Amfion,
 nu poți să zici, că viața omului e 'n veci
 statornică, și cit trăește cine-va
 nu știm de e nenorocit sau fericit

Căci soarta 'nnaltă și doboară necurmat
pe cel de sus, pe cel de jos, și nimenea
din ce-ı acum, nu poate știe ce va fi
Căci Creon îmi părea, scăpîndu-și patria,
că e de pismuit luase singur el
în mîni puterea tronului, și-avînd copii
ca niște flori, el cîrmuea nesupărat
Era atunci — acuma toate au perit
Căci cine-și pierde veselia sa, e mort,
e-un mort ce umblă și respiră Fii bogat,
ori-cît de mult și poți trăi ca regu de
măreț, zadarnic este totul cînd se pierd
din viața ta plăcerile Atunci n'aș da
pe ea nici umbra fumului măcar

CHORUL

Dar ce nenorocire-a regilor vestești ?

SCLAVUL

Sînt morți, iar cei ce mai trăesc ı-au omorît

CHORUL

Ucis-a cine ? cine-a fost ucis ? vorbește

SCLAVUL

Murit-a Haemon, mîni amice ı-au ucis

CHORUL

Ucisu-s'a cu mîna sa, ori tatăl său

SCLAVUL

Cu mîna sa, înfuriat pe tatăl său,
că-ı osîndi logodnica

CHORUL

Profet,
profet, adevărat a fost cuvîntul tău!

SCLAVUL

Ce-a fost a fost, să ne gîndim la altele!

CHORUL

Dar iată Eurydice, soața regelui,
ea oare vine din palat, întîmplător,
sau știe moartea fiului nenorocit ?

EURYDICE

O cetățeni, ducîndu-mă și azi s'aduc
zeței Pallas rugăciune, v'auzi
vorbind și-mi îngheță în vine sîngele,
scăpai din mîină ivorul și leșina
căzînd pe brațul sclavelor, cînd îmi isbi
urechile nenorocirea, care ne-a
lovit Dar ori-ce ar fi, vă rog să povestiți
din nou ce s'a 'ntîmplat, și eu vou ști s'ascult,
căci sînt deprinsă cu nenorocirile

SCLAVUL

Eu, scumpa mea stăpînă, știi cum s'a 'ntîmplat,
am fost la fața locului, și n'am să mă
clintesc un pas din calea adevărului
La ce să mai retez și să 'ndulcesc, cînd mai
pe urmă vom vedea că toate-au fost minciuni ?
Căci adevărul este vecinic drept — Mersei
călăuzînd pe soțul tău pe cîmpul cel
înnalt, pe care sta, ne'mormîntat și-acum
și sfișiat de cîmii, copilul lui Oedip
Acu făcurăm rugăciuni Persefonei,
făcurăm și lui Hades, ca să-l îndulcim
să aibă pentru noi mai bune gînduri, am

spălat în apa cea sfințită trupul mort,
 l-am ars cu ramuri verzi, și, după ce,
 mormînt din lutul țării sale-ı ridicăm,
 vrom să mergem către patul nupțial
 de stînci scorboroșite, al fecioarei Cînd,
 deodată auzim un plînsset limpede
 spre peștera de moarte Unul dintre noi
 se duce 'ndată, află, și 'ntorcîndu-se,
 vestește tot lui Creon Plînsetul acum
 s'aude tot mai tare și-l învăluie
 de toate părțile, iar el suspină-adînc
 și zice plin de jale «O nenorocit
 ce sint' ori sînt profet acum de știu, că merg
 pe drumul cel mai nem'los din viața mea?
 Acesta-ı glasul fiului Grăbiți-vă,
 și duce-vă-ți îndată sclavi, și pietrele
 din gura peșterii le smulgeți și vedeti
 de-ı Haemon ori înșelăciune a zeilor!»
 Pe loc urmăm porunca regelui mîhnit,
 și 'n fundul peșterii de piatră o găsim
 de gîtu-ı spînzurată cu-o fășie de
 mătase, el, căzuse jos și mijlocul
 în brațe cuprinzîndu-ı, el plîngea amar
 pierduta zı de cununie, blestemînd
 pe tatăl său Cînd Creon îl văzu, țipă
 îngrozitor, se repezi spre el plîngînd
 și-ı zise «O nenorocite, ce-ai făcut
 ce-aveai de gînd și cum aveai să te omori?»
 Copile, eși!—Mă rog de tine în genuchi»
 Dar tînáru-l privi fieros și-l îmbrînci,
 și mut își scoase sabia, dar nu putu
 isbi pe tatăl său, căci se feri fugînd
 afară În potriva sa înfuriat,
 nefericitul fiu atunci se repezi
 cu pieptu 'n ascuțișul săbii, și-apoi
 fiind în simțuri încă, el îmbrățișă
 cu molesitu-ı braț fecioara, suspină
 cu greu și-l podidi pe gură un șiroiu
 de sînge 'n fața-ı innălbită, și muri
 El lîngă ea căzu, și amîndoi acum

s'au coborît spre-a se 'nsoți 'n palatele
lui Hades, și-arătînd la toți ce mare rău
e'n viața omului nechibzuința

CHORUL

Ce crezi de fapta ei ? Se duse și nimic
nu zise nici de bine nici de rău

SCLAVUL

Mă mir și eu, dar totuși sper, că ea aflînd
nenorocirea fiului nu va pleca
să plîngă la respîntii, ci va sta 'n palat,
va spune sclavelor povestea tristă, ca
s'o plîngă Sufletu 'ncercat e chibzuit

CHORUL

Nu știu, dar pare că tăcerea-adîncă e,
ca și zadarnica jelire, semn grozav

SCLAVUL

Să mergem spre palat și-om ști în adevăr
de-ascunde inima-i zdrobită vr'un secret,
căci bine-ai zis. tăcerea-adîncă nu-î semn bun

CHORUL

Dar iată vine regele, și poartă
pe brațul său o durceroasă pradă,
și, dacă î drept să spun, din vina sa
iar nu din a vrăjmașilor minie

CREON

(strofa 1)

O greșală de moarte și crudă
a minților mele !
o, voi privitori
ai casei acestei

de ucisî și-ucigași între dînșii!
o, sfaturi nebune!
Copile, copile, în floare
te rupse din vreme o moarte,
și eu sînt de vină, nu tu!

CHORUL

Vai, vai, tîrziu tu recunoști dreptatea!

CREON

(antistrofa I)

Vai, vai, nefericitul, știut-am,
dar capu-mi isbindu-l
un zeu mînios,
gîndirea-mi goni
pe sălbatice căi, și 'n picioare
călcă veselia-mi
Vai ție, vai ție,
omenească strădanie vană! —

AL DOILEA SCLAV

Stăpîne, cîte suferiși și cîte porți
pe brațul tău acuma nu-s de-ajuns, căci tu
îmi pari venit să vezi pe-acelea din palat

CREON

Dar ce nenorociri mai mari decît acestea?

AL DOILEA SCLAV

Femeea, buna mumă a copilului
acestuia, nefericita s a ucis

CREON

(strofa II)

O locaş, ne'mpăcat al lui Hades,
 pentru ce, pentru ce mă sdrobeşti?
 Şi tu, vestitor de dureri,
 Ce-mi spuseşi? ai ucis p'un ucis!
 O tineie spune
 vorbeşte, vorbeşte
 vorbeşte-mi şi mie acum!
 Vai mie, vai mie,
 al durerii noian nu-i de-ajuns, —
 nu-i de-ajuns,—s'a ucis şi soţia-mi?

AL DOILEA SCLAV

O poţi vedea, acum au scos-o din palat

CREON

(antistrofa II)

Vai, vai nenorocitul de mine,
 dureroasă şi nouă isbire!
 Şi ce mai m'aşteaptă pe mine?
 Pe copilul meu mort de curînd
 în brate mi-l string,
 şi-n fată-mi privesc
 pe mama lui moartă! Vai mie,
 vai mie, copile,
 o nefericită femeie
 şi mamă, vai mie!

AL DOILEA SCLAV

Ea se isbi şi se răni de moarte la
 altar şi 'nchise pleoapa ochilor, plîngînd
 pe Megareu ce-atît de glorios muri,
 plîngînd sfişitul trist de-acum al fratelui
 său Haemon, iar la urmă, blestemîndu-te
 pe tine Creon, ucigaşul de copii!

CREON

(strofa III)

Vai ah, vai!
mă 'nnăbușă groaza!
Că sosească pe loc cine-va
și cu spada cu două tășuri
străpungă-mi plămîni!
O nefericitul de mine, vai mie,
de-o mare durere,
cu lanțuri de gheață-s legat!

AL DOILEA SCLAV

Și te 'vinovățea de-moartea ei și-a lui

CREON

Și oare firul vieții cum și-a rupt?

AL DOILEA SCLAV

Aflînd îngrozitoarea moarte-a fiului,
ea se străpunse sub ficat cu mîna ei

CREON

(strofa IV)

Vai mie, vai mie, nu-i altul de vină,
eu singur, eu singur!
Căci nefericitul de mine eu însu-mi
te-am ucis, te-am ucis
adevărul eu zic —
eu te-am ucis!
O sclavi, luați-mă, duceți-mă, tîriți
de-acî departe pe nemernicul!

CHORUL

Porunca ta e bună, dacă poate fi

vr'un bine în nefericiri, căci un necaz
de față e cu-atît mai bun, cu cît e scurt

CREON

(antistrofa III)

Să vie,
ivească-se 'ndată,
cel din urmă omor fericit,
ce mi-aduce și mie sfîrșitul!¹¹
Să vie, să vie!
Nu vreau să mai văd, nu mai vreau,
lumina de mîine !

AL DOILEA SCLAV

Acestea au să fie 'n viitor, dar cînd vor fi
acei de-atunci s'or îngrijii Noi cei de-acum
se cade să 'ngrijim de cei de-acum

CREON

Dorința mea doresc să se 'mplinească

AL DOILEA SCLAV

Nu te ruga zadarnic omul n'a putut
nici va putea scăpa de soarta-i niciodată.

CREON

(antistrofa IV)

O duceți, o duceți pe omul sdrobot
ce fără să vrea,
o dulce copil, te-a ucis, și pe tine
te-a ucis, o femeie
Către cine-aș putea
zeilor mari,
Spre cine 'ndrepta-voiu privirea

și 'n cotro să mă duc ?
căci toate se sparg
în mîinile mele !
Aceste dureri o cumplită ursită
de inima mea le isbi !

CHORUL

Fii 'nțelept și-atunci vei fi ferice,
dar nu călca voința zeilor,
căci ea pe cei ce sînt semeți îi sfarmă
și învață pe bătrîni a fi 'nțelepți !

trad liberă de

MIHAIL DRAGOMIRESCU
